

Det gaar saa vidt, at man næsten har et ondt Nie til alle Smørvenner. Jeg har f. Ex. læst i en Artikel i et Blad, at Kampen om Margarinen er reist af de provisoriske Herremænd til Fordel for de store Gaarde. Jeg kunde forstaa, at man sagde, at den var reist af Margarinefabrikerne, thi der kan man dog paavise en naturlig Anledning, men det kan man sandelig ikke for de større Gaarde. I hele vort Landbrug er nemlig Ingen mindre truet af Margarinefabrikationen end netop de store Herregaarde. For dem kan det betale sig at anvende de meget bethdelige Udgifter, der udfordres til at indrette Meierierne efter den nyeste Tids Fordringer, og sikke sig den Dygtighed i Meieriets Drift og den Vedelse af Kærnes Fodring og Behandling, som er en nødvendig Betingelse for at levere de bedste Varer. Underledes stiller det sig for Fælles- og Andelsmeierierne. De have for det Første ikke Naad til at anvende saa store Kapitaler paa Meieriets Indretning, og dernæst kunne de under ingen Omstændigheder saaledes som de større Gaarde sikke sig en rationel Fodring og Behandling af deres Kreaturer. Men i endnu langt højere Grad gjælder det om den langt overveiende Del af vore Bønder, som endnu selv tilberede deres Smør, og paa Grund af den ringe Mælkemængde ere nødte til at gemme deres Fløde i længere Tid, saa at den Friskhed gaar bort, som er Betingelsen for at kunne levere første Klasses Varer. Overfor dem synes jeg, at det ærede Udvalg har vovet sig ud paa Glatis, naar det i sin Betænkning fra i Fjor siger, at det gaar ikke an at slaa det mindste af paa Fordringerne til Kvaliteten; thi paa dette Punkt er i Virkeligheden Størstedelen af Smørproducenterne, nemlig Bønderne, nødte til at slaa af, da det i Reglen er dem umuligt at levere første Klasses Smør, idet de mangle de væsentlige Betingelser derfor. Sa saa kan man maasse sige, at saa maa de draage Omsorg for, at disse Betingelser komme til Stede; men i de allerfleste Tilfælde kunne de det ikke, og selv om de med Opoffrelse og Beføstning kunne søge tilnærmelsesvis at naae dette Standpunkt, vilde det i Reglen vise sig at medføre Offre, som et lille Meieribrug ikke kan bære. Det er en sørgelig Erfaring, der imidlertid er saa almindelig gjennemgaaende, at man er nødte til at respektere den, at vore yngre theoretiske uddannede Gaardmænd, der have fulgt Skridt med Udviklingen og have indrettet deres Meieri og hele Bedrift efter det fremfærdne Landbrugs Fordringer, i Reglen ikke ere økonomisk heldig stillede. Mange af dem gaa til Grunde ved disse Forsøg, og af de øvrige kjæmper et

meget bethdeligt Antal en fortviblet Kamp med økonomiske Banskkeligheder, fordi de ikke kunne udbringe saa store Indtægter af deres Gaarde, at de kunne forrente deres Gjæld og alligevel have Tilstrækkeligt til Driftsudgifterne. Derimod vil man i Reglen finde, i det Mindste i de Egne af Landet, hvor jeg har havt Leilighed til at indbente Erfaring, at de mest velstaaende af vore Bønder i Almindelighed ere de Gaardmænd, der med Dygtighed drive deres Gaarde paa Grundlag af de af dem selv indbundne Erfaringer og i Reglen ikke ere med til Fællesmeierierne, fordi de i det Hele taaget have en vis konservativ Tilbageholdenhed og undgaa at gjøre store Forandringer i Driften, hvorved de dels skulle betænde ukjendte Veie, dels skulle anvende Udgifter, for hvis heldige Anvendelse de ikke have nogen Sikkerhed. Disse Gaardmænd levere godt og sundt Smør, men det kan ikke blive første Klasses; thi de ville ikke omtalfatre hele deres Bedrift for at komme i første Række. Men hvad enten man nu vil det eller ikke, kan man ikke negte denne store Del af Bønderstanden Ret til at drive deres Gaarde paa en saadan Maade, som stemmer med deres Interesser, Erfaring og Indsigt, og i alt Fald ere de talrige nok til at staa deres Fordringer fyldest; derom vidne jo noksom de Udtalelser, Adresseer og Erklæringer, som daglig offentliggøres fra alle Egne af Landet. Men det er netop denne talrige Klasse af Gaardmandstanden, som trues af Kunstsmørret, og som, hvis de ikke faae en kraftig Beskyttelse af Lovgivningen, ville ligge under i Konkurrencen med Kunstsmørfabrikanterne, fordi disse ved kunstige Midler kunne give deres Smør den friske Flødeduft, som et almindeligt Bondemeieri af de af mig nævnte Grunde ikke kan. Jeg kan overhovedet ved at tænke paa dette Kunstsmør ikke tilbageholde en gammel Historie, jeg hørte en Gang om en Skovrider, der havde et Stykke Flæskesvær hængende paa Muren af sit Hundehus. Da man spurgte ham, hvad han brugte det til, fortalte han, at hans Hund i den sidste Tid var bleven kræsen og ikke vilde spise tørt Brød. Men saa gned han dens Næse med Flæskesværen, og saa længe den lugtede Flæsket, aad den det tørre Brød med Begjærlighed. Nu kan det gerne være, at en Mængde Medborgere ligesom Skovriderhunden kun forlange at lugte Flæsket, og denne Nøjelse skal man naturligvis ikke berøbe dem; men jeg er overbevist om, at det langt overveiende Flertal vil vide, hvad de kjøbe, og ikke vil narres, og de synes jo dog ikke, der er noget Urimeligt i, at de forlange at blive beskyttede imod uden at vide